

Fremsendelse af uddybende materiale om de erhvervsmæssige konsekvenser af kommunale genbrugsbutikkers konkurrence

i forlængelse af foretræde i Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget den 19. april 2018

Den altovervejende del af de ting, som sælges i de kommunale genbrugsbutikker, stammer fra telte og tøjcontainere på genbrugspladsen, hvor borgere kan aflevere ting til genbrug. Sådanne genstande er ikke affald, jf. Ankestyrelsen udtalelse om kommunale genbrugsbutikker fra juni 2017. Derimod anses genbrugsgenstande, som havner i affaldscontainere, som affald. Men sådanne genstande udgør en forsvindende del af de ting, som sælges i de kommunale genbrugsbutikker, bl.a. fordi de faglige organisationer af arbejdssikkerhedsmæssige grunde helst ikke ser, at deres medlemmer kravler rundt i affaldscontainere. Både Miljøministeriet og Ankestyrelsen har også uden forbehold konkluderet, at de kommunale genbrugsaktiviteter ligger uden for affaldsreguleringen. De kommunale genbrugsbutikker skal derfor ikke håndteres i forsyningsstrategien, men som led i reguleringen af andre kommunale og statslige erhvervsaktiviteter, som udføres i konkurrence.

ISOBRO oplever den politiske delaftale om prissætning og bedre klageadgang som et godt og vigtigt skridt i den rigtige retning, og vi ser meget gerne, at disse principper implementeres i de kommunale genbrugsbutikker allerede i 2018. Vi har forståelse for, at lovgivningen på det kommunale område i øvrigt udskydes til 2019, bl.a. fordi KL tidligere har udtalt, at behovet ikke er så presserende, fordi kommunerne i forvejen efterlever Økonomi- og Indenrigsministeriets retningslinjer for omkostningskalkulation og prissætning. Men problemet er, at det gør de kommunale affaldsselskaber ikke. Priserne dækker ikke alle omkostninger. Der er offentlige investeringer, som ikke afskrives, tilbagevendende kommunal underskudsdekning, genbrugspladser, der betaler for hele eller dele af huslejen, el, vand og varme samt transport. Det er klart imod Økonomi- og Indenrigsministeriets retningslinjer. Alle affaldsselskaber overholder heller ikke en vigtig præmis for Ankestyrelsens ja til kommunale genbrugsbutikker, nemlig salg til markedspriser, jf. det uddybende materiale. Det skaber nogle helt kaotiske konkurrenceforhold og illustrerer, at der eksisterer et reguleringsmæssigt tomrum, også i forhold til tilsynet. Den situation kan ikke fortsætte i yderligere 1½-2 år.

Beregningerne viser, at de frivillige butikker i de 6 udvalgte kommuner, som er undersøgt nærmere, alene her har mistet 2,1 mio. kr. i overskud fra 2015-2016 som følge af den unfair konkurrence. Tallet fremkommer ved at sammenholde den lille tilbagegang i omsætningen med væksten i resten af landet på i snit 11,6 %. Det opleves som krænkende, at det frivillige arbejde skal miste 2 mio. kr. årligt, fordi kommuner og affaldsselskaber ikke er opmærksomme på eller ikke har respekt for de allerede eksisterende rammevilkår. Et tab på 2 mio. kr. fra 2015-16 er alvorligt for de frivillige aktiviteter, som efterspørges i stigende grad. Ca. 40 % af overskuddet i de frivillige butikker bruges til sociale projekter i de pågældende kommuner.

Det uholdbare i yderligere 1½-2 år uden effektiv regulering forstærkes af, at de kommunale genbrugsbutikker når sine miljømål med et samfundsøkonomisk overskud, der kun er en tyvende del af det samfundsøkonomiske overskud, som skabes i de kommuner, der overdrager de indsamlede genbrugsgenstande til salg i de frivillige butikker præsterer. Beskæftigelsesindsatsen er ca. den samme i hhv. de kommunale og frivillige genbrugsbutikker. Dertil kommer, at beregningerne i de 6 udvalgte kommuner meget overraskende viser, at eksistensen af de kommunale genbrugsbutikker tilsyneladende slet ikke bidrager til at øge den samlede genbrugskage mere end i kommuner uden kommunale butikker. Den kommunale fremgang i de 6 kommuner modsvares 1-1 af en tilsvarende tilbagegang i de frivillige

genbrugsbutikkers omsætning i de pågældende kommuner, hvor referencen er en fremgang svarende til forholdene i resten af landet. Der vil selvsagt være forskel fra kommune til kommune. Der henvises til yderligere oplysninger i de omdelte PP'ere og det uddybende samfundsøkonomiske notat.

ISOBRO vedlægger den PP-præsentation, som blev brugt på foretrædet den 19. april 2018 samt 3 uddybende notater om hhv. samfundsøkonomi og miljøgevinst, om overholdelse af de allerede eksisterende rammevilkår og om pengestrømmene ind i kommunerne ved hhv. samarbejde og konkurrence med de frivillige butikker. ISOBRO's analyser baserer sig på regnskabstal for 7 affaldsselskabers og 4 kommuners genbrugsbutikker¹ og for 9 frivillige organisationer². Analysen går i dybden med vurderingen af miljøpåvirkning og konkurrencens effekt på det eksisterende genbrugserhverv i 6 udvalgte kommuner³. Regnskabstal og anden dokumentation er indsamlet af hhv. ISOBRO og Dansk Industri. Vi har efterfølgende samlet materialet for at bidrage til et så bredt overblik over de faktiske forhold som muligt.

ISOBRO mødes gerne med interesserede til en grundigere gennemgang af tal og erfaringer og til en uformel drøftelse om løsninger i implementeringsarbejdet.

Venlig hilsen

Robert Hinnerskov

---

¹ Vestforbrændingen, Gentofte, Argo, Affald Plus, FFV, Arwos, Horsens, Reno Syd, Ålborg, Reno Nord, Reno Vest, AVV, Thisted har bidraget med regnskabstal. Reno Nords og Argos butikker er dog startet så sent, at de ikke reelt har bidraget til analysen af resultaterne i 2015 og 16,.

² Røde Kors, Red Barnet, Kræftens Bekæmpelse, Folkekirkens Nødhjælp, Danmission, Mission Afrika, Frelsens Hær, Kirkens Korshær og Blå Kors har bidraget med regnskabsoplysninger for de 7 udvalgte kommuner, jf. næste note.

³ De 7 udvalgte kommuner er Frederikssund, Roskilde, Næstved, Åbenrå, Horsens, Skanderborg og Hjørring.